

Sygn. akt IV CSK 733/14

POSTANOWIENIE

Dnia 16 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka

w sprawie z wniosku D. C.
przy uczestnictwie S. C.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 16 czerwca 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w Białymstoku
z dnia 23 maja 2014 r., sygn. akt II Ca 1190/13,

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- II. zasądza od uczestnika na rzecz wnioskodawczynie kwotę 3600 (trzy tysiące sześćset) zł z tytułu kosztów postępowania kasacyjnego**

UZASADNIENIE

Postanowienie Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 23 maja 2014 r., wydane w sprawie o podział majątku wspólnego, uczestnik postępowania S.C. zaskarżył skargą kasacyjną, którą oparł na zarzutach naruszenia przepisów art. 31 § 1 w zw. z art. 52 § 2 k.r.o., art. 33 pkt 10 k.r.o. w zw. z art. 55¹ k.c. i art. 5 k.c. w zw. z art. 6 „Konwencji Praw Człowieka” oraz art. 233 § 1 w zw. z art. 391 oraz 378 § 1 i art. 382 k.p.c., art. 45 w zw. z art. 64 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także art. 684 w zw. z art. 567 § 3 i art. 6 k.p.c. Na uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powołał występowanie w sprawie dwóch istotnych zagadnień prawnych. Według skarżącego, Sąd Najwyższy miałby ustalić „czy wobec treści art. 55¹ k.c., przedsiębiorstwo prowadzone w ramach działalności gospodarczej jednego z małżonków, założone przed zawarciem związku małżeńskiego, ze środków z majątku osobistego, stanowi majątek osobisty tego małżonka”. Zbadania wymagała ponadto „dopuszczalność przyjmowania przez Sąd drugiej instancji za własne ustaleń Sądu pierwszej instancji, w sytuacji, gdy podstawowym zarzutem apelacji jest nieważność postępowania i nierozpoznanie istoty sprawy”. W związku z tą drugą kwestią skarżący wskazał, że „istnieje konieczność rozpatrzenia przez Sąd Najwyższy naruszenia przepisów prawa procesowego, zwłaszcza art. 233 § 1 w zw. z art. 391 oraz art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c., i art. 684 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c.” Okolicznością uzasadniającą przyjęcie skargi do rozpoznania miała być także „potrzeba wykładni prawa, a mianowicie pojęcia „pozbawienia możliwości obrony swoich praw”, przepisu art. 379 pkt 5 k.p.c. wobec treści art. 9 ust. 1 Ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie Ustawy - kodeks postępowania cywilnego i innych ustaw (Dz.U. z dnia 2 listopada 2011 r.) i treści art. 684 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c.” Uzasadniając wniosek, skarżący powołał się ponadto na oczywistą zasadność skargi.

W odpowiedzi na skargę wnioskodawczyni D. C. wniosła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania ewentualnie o jej oddalenie, a ponadto o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów

prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może zostać osiągnięty jedynie przez powołanie i właściwe uzasadnienie istnienia wymienionych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania następuje na podstawie oceny, czy okoliczności powołane przez stronę odpowiadają przyczynom kasacyjnym wymienionym w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Skarżący nieskutecznie powołał się na przesłankę, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Jej wykazanie wiązało się z koniecznością sformułowania określonego problemu prawnego o charakterze abstrakcyjnym, który w sprawie wystąpił, powołania przepisów prawa stanowiących źródło jego powstania, zaprezentowanie argumentacji przekonującej o istnieniu na jego tle rozbieżnych ocen prawnych, a także świadczącej o poważnych trudnościach w jego rozwiązaniu, ponadto wyjaśnienie, dlaczego jest ono istotne (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 12 grudnia 2013 r., IV CSK 384/13, niepubl.).

Przedstawione przez skarżącego kwestie nie stanowią istotnych zagadnień prawnych w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Sposób ich sformułowania wraz z uzupełniającymi je wywodami świadczą o tym, że uczestnik zmierzał jedynie do poddania kontroli Sądu Najwyższego trafności powołanych w skardze zarzutów, częściowo zresztą niedopuszczalnych, nie zaś do wyjaśnienia istotnych, abstrakcyjnych problemów prawnych, które budziłyby poważne i rzeczywiste wątpliwości wymagające usunięcia w ramach rozpoznania nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Uzasadnienie wniosku w odniesieniu do tej przesłanki sprowadza się do krytyki stanowiska Sądu odwoławczego w kontekście wskazanych w skardze kwestii oraz zaprezentowania własnych poglądów skarżącego na ich temat, bez argumentów, które miałyby przekonać, że w sprawie wyłonił się poważny problem prawny. Nie odpowiada to wymaganiom prawidłowego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania ze względu na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Należy dodać, że kwestie te bądź zostały sformułowane w oparciu o wersję stanu faktycznego nie mającą oparcia w ustaleniach

poczynionych przez Sąd odwoławczy, którymi Sąd Najwyższy jest na podstawie art. 398¹³ § 2 k.p.c. związany, bądź miały wraz z przedstawioną argumentacją służyć bezpośrednio niedopuszczalnemu podważeniu tych ustaleń.

Skarżący nie wykazał też, że w sprawie istnieje potrzeba wykładni prawa, a zatem przesłanki, o której mowa art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Okolicznością uzasadniającą przyjęcie skargi do rozpoznania może być jedynie taka kwestia, którą Sąd Najwyższy mógłby brać pod uwagę w ramach rozpoznania skargi, musi ona zatem występować na tle przepisów prawa stanowiących jej podstawy. Uczestnik wprawdzie powołał się na problem wykładni art. 379 pkt 5 k.p.c., który miał się w sprawie ujawnić w związku z określonym postępowaniem Sądu pierwszej instancji, nie powołał jednak w skardze art. 386 § 2 k.p.c., który pozwoliłby skutecznie zakwestionować orzeczenie Sądu odwoławczego ze względu na ewentualne wadliwe nieuwzględnienia nieważności postępowania pierwszoinstancyjnego. Skarżący ponadto nie wykazał, że przepis art. 379 pkt 5 k.p.c. budzi poważne wątpliwości lub wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, o których mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Uczestnik nieskutecznie powołał się także na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., a zatem na oczywistą zasadność skargi, gdyż nie wskazał przepisów, które miałyby doznać oczywistego naruszenia ani nie przedstawił argumentów wskazujących na taki charakter zarzucanych naruszeń. Uzasadnienie wniosku w odniesieniu do tej przyczyny przyjęcia skargi do rozpoznania sprowadza się do odwołania się do podstaw skargi oraz ich uzasadnienia, co nie mogło zastąpić wymaganego, odrębnego wyводу prawnego zmierzającego do wykazania ewidentności zarzucanych naruszeń prawa. Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał, że uzasadnienie wniosku oraz podstaw skargi to dwa niezależne, odrębne jej elementy konstrukcyjne, które nie mogą być traktowane zamiennie i wymagają przedstawienia odpowiedniej i właściwej dla każdego z nich jurydycznej argumentacji prawnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52 oraz z dnia 3 grudnia 2003 r., I CK 421/03, Prok. i Pr. 2004, nr 2, poz. 38).

Z powyższych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., rozstrzygając o kosztach postępowania kasacyjnego stosownie do art. 520 § 2 w zw. art. 398²¹, art. 391 § 1 i art. 13 § 2 k.p.c.